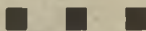

„ההתקפה על האוטובוס” נכתב בפתק שהיה מונח ליד משגר הטיל. היא נקמה על הרצח של שני הסטודנטים היהודיים ליד מינור כרמיזאן.”

ביום השני בבוקר הודיעו ברדיו כי כל הסטודנטים של אוניברסיטת בית-לחם, 900 במינספר, הסי-תגרו בתוך האוניברסיטה והם מיידיים אבנים לעבר מכוניות על הכביש הראשי לעיר.

הדרך לתברון היתה זרועה בחיילים ובאנשי כוחות-הביטחון. הם הוצבו בכל המקומות הרגישים, בעיקר ליד מחנה הפליטים הריישה, כשהם חבושי קסי דות ונישקם ררוך בידיהם. חלקם נשאו אלות.

הכביש הצר המוביל אל הכפר סעיר ממזרח לחלחול היה שקט. רק ילדים קטנים התרוצצו עליו והסתכלו בעניין במכונית הישראלית הנוסעת.

כמה מאות מטרים אחרי חלחול, באחד העיקולים של הכביש, היה מחסום של צה"ל. „לאן?” שאלו אותי החיילים, וכבר היה ברור לי שלא יניחו לי לעבור. לסעיר, אמרתי. „מצטערים, אין מעבר.” באה התשובה הצפויה.

מישפחתו וחבריו של עבד-אל-רחים באוהל-האבל ליד ביתו כל הדרכים נחסמו

בוד בבית-הדפוס של האוניברסיטה העברית בירושלים. שלושה ימים עבד ולא עוד. טרוריסטים קטלו את חייו הקצרים. איש מאנשי המימשל והשילטון לא בא לנחם את מישפחתו השכור לה של ג'מאל, עד היום השני הש"בוע, איש מהם לא שלח תנחומים. „אתם,” אמרו לנו אחד הצעירים בכפר, „הישראלים הראשונים ש-באים לכאן.”

„אי אפשר להמשיך כך,” אמר אחד מחבריו של ג'מאל. אנחנו ואתם צריכים לחיות פה ביחד, לחיות ולא להרוג אחד את השני. הלוואי שיהיה שלום ונגמור עם כל הבעיות.

כשרצינו לנסוע משם בחזרה, התגברו כמה צעירים ללות אותנו ברגל, כדי שהילדים הקטנים לא ישליכו עלינו אבנים. בסימטאות צרות ובלתי-סלולות של כפר ערבי נידה, חסר חשמל, נסעה מכונית ישראלית, ומכל צדדיה בחורים צעירים כני הכפר, שומרים שלא יאונה לנוסעיה כל רע. ענת סרגוסטי

אישור מן המימשל הצבאי בחברון, ורק אחרי חצות נתנו לנו את הגופה.

„יצאנו משם ונסענו לכיוון חברון. הצבא בא לקראתנו, והחיילים אמרו לנו שהם ילדו אותנו לחלחול. התעכבנו שם, והמושל הצבאי אמר שאנחנו צריכים לקבור אותו מיד.”

„ביקשנו ממנו לערוך את הקבורה בשבע בבוקר, כדי שנוכל להכין את הגופה ולהתפלל וכדי שנוכל לערוך הלוויה מכובדת. הוא הסכים, אבל כש-הגענו לכפר, היה שם מפקד יותר בכיר והוא אמר שאיננו מסכים לרחות את ההלוויה, ושאנחנו צריכים לקבור אותו עד השעה 4 וחצי בלילה. הוא גם הסביר לנו, שאסור שיהיו בטקס הקבורה יותר מחמישה אנשים, כני המישל פחה הקרובה של ג'מאל.”

ג'מאל נקבר באישון לילה, כמו בגניבה. אנשים רבים מקרוביו וחבריו מן הכפר הלכו במסע ה-הלוויה. צבא לא היה בכפר.

ג'מאל למד שפה וספרות ערבית במיכללה בחברון. בימים אלה היה בחופשה מן הלימודים, והלך לעי-

האוטובוס הפגוע ליד בריכת-הסולטאן נקמה על רצח הסטודנטים

כי המחסום בכניסה לכפר סעיר הוסר ואפשר לנסוע לשם.

הישראלים הראשונים

ה מון רב של גברים עמד בכניסה אוהל גדול, שנפרש ליד הבית, הצטרפו רבים אחרים. כמה צעירים לקחו אותנו לבית סמוך, שריצפתו מכוסה שטיחים ומיורנים, ושם סיפרו לנו את מהלך העניינים.

„אני נסעתי במכונית שלי בירד-שלים ליד שער יפו,” סיפר בחור בשם סעדי. „פיתאום ראיתי את הפיצוץ ב-אוטובוס. ידעתי שזה האוטובוס של הכפר. מייד נסעתי הנה, לסעיר, והורדתי תי לאנשים. נסענו כולנו לחברון, כדי להתקשר לבית-החולים. בכפר אין טלפון, שם הודיעו לנו שיש שמונה פצועים בבית-החולים מוקאטסד, שניים בהדסה וכי אחד נהרג.”

שבע מכוניות מן הכפר נסעו לירושלים ושם, במגן דויד אדום, אמרו לנו שנוכל לראות את הגופה במישרדים של חברת קדישא. לא ידענו מי נהרג.

„נסענו לחברה קדישא והגענו לשם בסביבות 10 וחצי בלילה. שם נודע לנו שג'מאל נהרג. בני-המישפחה שלו נסעו למיגרש-הרוסים, למישפחה כדי לשחרר את הגופה. הם חיכו שם שעה ארוכה עד שהשוטרים קיבלו

לעבר חלונות הבניין היפה, בשעת-הצהריים היה שקט יותר. מצד אחד של סולם גבה ועלו על גגו של בית סמוך. מטרי של אבנים קיבל את פניהם על הגג. החיילים, שקיבלו כנראה פקודה שלא לירות, ניסו להסתתר מאחורי פינת-הבית. חלקם ניצלו את ההפוגות בין האבנים כדי לזרוק אותן בחזרה לעבר הסטודנטים.

שמועה עברה כאילו עומדים ה-חיילים לפרוץ פנימה לתוך המיכללה, אך זו היתה רק שמועה. משאומתן ארוך התנהל במשך כמה שעות בין מפקדי הצבא באיוור ובין רקטור ה-אוניברסיטה. לבסוף הושג סיכום: ה-חיילים יעזבו את המקום והסטודנטים יתפזרו בשקט מתוך הבניין ויפנו אותו. „תפנו את הכוחות,” הורה מישוה ב-קשר. „שהחיילים ילכו אחורה. וכשהם ייצאו מן הבניין, תצלמו אותם במצלמה שלנו.”

„אבל המצלמה מקולקלת!” הודיע קול אחר ברשת. „אז תעשה כאילו אתה מצלם.” ענה הראשון בכעס, „רק כאילו!”

לבסוף הושג פיתרון: אנשי התיק-שורת הרבים שנכחו במקום והחיילים נסוגו מעט אחורה, שערי האוניברסיטה נפתחו והסטודנטים זרמו החוצה ב-דרכם הביתה. איש מהם לא נעצר, כך אמרו, לפחות לא בשעת יציאתם מן האוניברסיטה. כשנגמר אירוע זה, שהיה השלישי בסדרה השבוע, הודיע מפקד המרחב

ה-הסבירו לי הכפר אינו נתון ב-עוצר, אבל ההוראה היא לא לתת להי-כנס לאיש פרט לתושבי הכפר עצמו, בעלי תעודות-זהות שבהן השומה ה-כתובה סעיר.

לא היה טעם להתווכח. חיילים כמ-חסומים בדרך כלל משחקים ראש קטן, הם רק מבצעים הוראות, אינם יודעים את ההסבר להן.

שלא לציטוט הסבירו לי, שבבוקר היו התקהלויות בכפר וכי האווירה שם מתוחה מאוד, והצבא מעדיף שלא להכניס אנשים זרים, כדי שלא לבלות את הרוחות מחשש שיקרה משהו. חזרתי על עיקבותי ונסעתי לבית-לחם.

לצלם „כאילו”

ל ה דרכים המובילות לאוני-ברסיטת בית-לחם נחסמו. חיילים ושוטרי מישמרה-גבול עמדו בכל פינה, כשהם מחזיקים בנשק הם וברובים לירי גאז מרמעי. ליד הכניסה הראשית לבניין המיכללה היו שני מחסומי אבנים גדולות. הכביש כולו היה זרוע אבנים שהשליכו הסטודנטים מתוך הבניין. גלג פלסטיני, בציבעי ירוק אדום-שחור-יזל, התנופף מעל שער-הברזל הסגור. מכשירי-הקשר בג'יפים הצבאיים טיטרו ללא הרף. מפקדים בדרגות שונות התרוצצו אנה ואנה. חיילים רצו מצד לצד, כשהם מקבלים פקודות שונות. בבוקר ירו החיילים גאז מרמעי

מישמר צה"ל ליד מיתרס-אבנים במיכללת בית לחם. אז תעשו כאילו!